

MAKTABGACHA TA'LIM YOSHDAGI BOLALAR IJODIY QOBILIYATLARINI SHAKLLANTIRISH

Mamedova Maftuna Muhidinovna

Buxoro davlat universiteti

Maktabgacha ta'lim kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolda maktabgacha yoshidagi bolalarda ijodiy qobiliyat xususiyatlarini rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etishi, ijodiy qobiliyatlar rivojlanishi uchun zamin bo'lgan sifatlarning mavjudligi va mustaqil fikrlash ko'nikmasining taraqqiyoti bolaga ta'lim jarayonidagi turli vaziyatlarga muvaffaqiyatli moslashish, o'zgargan holatlarni anglay olish hamda o'zining bilish jarayonlari va xulq-atvorini unga mos tarzda yo'naltira olish imkoniyatlari haqida fikr yuritilgan.

Kalit so'zlar: Ijodiy qobiliyat, pedagogik faoliyat, kreativ shaxs, ijodiy, mustaqil fikrlash, ijodkor ijodiy qobiliyatlar, maktabgacha ta'lim tashkiloti.

РАЗВИТИЕ ТВОРЧЕСКИХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ ДОШКОЛЬНЫХ ДЕТЕЙ

**Преподаватель кафедры дошкольного образования Бухарского
государственного университета**

Мамедова Мафтуна Мухидиновна

Аннотация. В данной статье важность развития творческих способностей у дошкольников, наличие качеств, лежащих в основе развития творческих способностей и развития навыков самостоятельного мышления, помогают ребенку успешно адаптироваться к различным ситуациям образовательного процесса. о возможностях управления когнитивными процессами и поведением Зина так, как ему подходит.

Ключевые слова: Творческие способности, педагогическая деятельность, творческая личность, творческое, самостоятельное мышление, творческие творческие способности, дошкольная организация.

CREATIVE DEVELOPMENT OF PRESCHOOL CHILDREN

**Lecturer at the Department of Preschool Education, Bukhara State
University**

Mamedova Maftuna Mukhidinovna

Abstract. In this article, the importance of developing creative abilities in preschoolers, the presence of qualities that underlie the development of creative abilities and the development of independent thinking skills, help the child to successfully adapt to various situations of the educational process. about the possibilities of managing Zina's cognitive processes and behavior in the way that suits him.

Keywords: Creative ability, pedagogical activity, creative personality, creative, independent thinking, creative creative abilities, preschool organization.

Jamiyat taraqqiyotidagi islohotlar zamonaviy texnologiyaga boʻlgan talabni oshirib, uzluksiz taʼlimning barcha boʻgʻinlarida moddiy-texnik bazani yaxshilashga eʼtibor qaratishda ijodiy yondashishni talab qiladi. Bolaning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish va yaxshilash hammaga maʼlum narsalarni oʻzgartirish olishi va ijodiy foydalana bilish, sifat jihatdan yangiliklarni yaratish juda katta ahamiyatga ega boʻlib bormoqda.

Bolaning ijodiy qobiliyatlarini shakllantirish, albatta, uning bevosita faoliyatida namoyon boʻladi va rivojlanadi. K.Rodgers “Ijod – oʻz-oʻzini kuchaytirish demakdir” degan asarida, ijodiy shaxs uchun eng asosiy savollardan birini beradi: “Mening hayot tarzini oʻzimni qoniqtiradimi yoki toʻgʻri talqin etadimi? Bolaning ushbu savolga javobi uning kasbiy va ijodiy choʻqqilarga intilishi, yuqori ijodiy malakali va oʻzini ijodiy tomondan toʻla namoyish etishga intilishi kreativ shaxs boʻlish” motivini uygʻotadi. Har bir bolaning oʻzini-oʻzi rivojlantirishi va oʻzini-oʻzi namoyon etish olishi bevosita uning ijodiy qobiliyatiga egaligi bilan bogʻliq.

Bola oʻz-oʻzidan ijodkor boʻlib qolmaydi. Uning ijodkorlik qobiliyati maʼlum vaqt ichida izchil oʻrganish, oʻz ustida ishlash orqali shakllantiriladi va u asta-sekin takomillashib, rivojlanib boradi. Har qanday mutaxassisda boʻlgani kabi

bolalarning ijodiy qobiliyatiga ega bo'lishlari uchun uzoq yillar davomida poydevor qo'yiladi va ma'lum faoliyatni tashkil etishda izchil rivojlantirib boriladi. Bunda bolaning o'zini-o'zi ijodiy faoliyatga yo'naltirishi va bu faoliyatni samarali tashkil eta olishi muhim ahamiyatga ega. Bola ijodiy faoliyatni tashkil etishda muammoli masalalarni yechish, muammoli vaziyatlarni tahlil qilish, shuningdek, pedagogik xarakterdagi ijod mahsulotlarini yaratishga alohida e'tibor qaratishi zarur.

Ijodiy intellektual qobiliyatlarning namoyon bo'lishi, hayot tajribasiga nimadir yangilik olib kirilishi, yangi muammolarni qo'yish va hal etishdagi betakror g'oyalarning tug'ilishi, muammoni hal etish va farazlarni shakllantirishda tafakkurning stereotip usullaridan voz kechish qobiliyati bo'lib ta'lim jarayoni samaradorligi ham ko'p jihatdan uning taraqqiyot darajasiga bog'liqdir. Bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashda ham ularga xos bo'lgan ijodiy qobiliyat xususiyatlarni rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi. Ijodiy qobiliyatlar rivojlanishi uchun zamin bo'lgan sifatlarning mavjudligi va mustaqil fikrlash ko'nikmasining taraqqiyoti bolaga ta'lim jarayonidagi turli vaziyatlarga muvaffaqiyatli moslashish, o'zgargan holatlarni anglay olish hamda o'zining bilish jarayonlari va xulq-atvorini unga mos tarzda yo'naltira olish imkonini beradi.

Mutaxassislarning fikricha, bolalar ijodiy qobiliyatlarning rivojlanishiga quyidagi omillar ta'sir ko'rsatishi mumkin:

- ijodkor kishilar bilan muloqot ko'lamining kengligi;
- taqlid uchun namuna bo'la oladigan kattalar olamining mavjudligi;
- ota-ona va bolalar o'rtasidagi o'zaro munosabatlarning demokratik uslubga ega ekanligi;
- bolaga hissiy jihatdan o'zini namoyon etish uchun imkoniyat berilishi;
- kattalarning faol va arboblarga xos maqomi;
- bolalarni mustaqil mehnatga erta jalb qilinishi;
- turli to'garaklarga jalb qilish orqali ijodiy faoliyatga yo'naltirish;
- o'z tajribasidagi yangi ma'lumotlarni bilishdan quvonishi;
- bolalarning tadqiqotchilik ishiga ijobiy munosabatda bo'lishi;

- bolalar faoliyatidagi yutuqlarni o'z vaqtida rag'batlantirish;
- intellektual imkoniyatlarini rivojlantirish bo'yicha tegishli mashqlar bilan shug'ullanishi uchun zarur shart-sharoit yaratish va boshqalar.

Ijodiy qobiliyatning rivojlanishiga ijobiy ta'sir etuvchi omillar bilan bir qatorda uning taraqqiyotiga salbiy ta'sir etuvchi holatlar ham mavjud.

Ota- onalarga tavsiyalar:

- bolangizning dunyoqarashini boyitish, ijodiy rivojlantirish maqsadida ko'proq har xil voqealarga boy kitoblarni o'qib bering;
- o'zingizning kasbingiz haqida gapirib bering va ishxonangizga sayrga olib boring, kasb tanlash ehtiyoji tug'iladi;
- bolangizni tez-tez sayrlarga olib chiqing, ijodiy rivojlanadi;
- sayr vaqtida tabiatdagi ranglar, predmetlar va hayvonot dunyosi haqida to'liq tushuncha bering, ekologik tarbiyasi oshadi;
- bolangiz savol bersa urushmang, savollariga to'liq javob bering, ongi o'sadi;
- bolangizni mustaqil ish qilishga o'rgating, u katta bo'layotganini his qilsin;
- bolangizga oilasini sevishga, ardoqlashga o'rgating, zero Vatan ostonadan boshlanadi;

Shunday qilib, bolalar ijodiy qobiliyatlarini uning ijtimoiy-psixologik taraqqiyoti mahsuli bo'lib, muntazam o'zaro ta'sir etib boruvchi ko'plab omillarning inson ruhiyatiga ta'siri natijasi hamda ta'limga pedagogik- psixologik tayyorlikning eng muhim ko'rsatikichidir. Ijodiy rivojlantirish omillari bolaning ijodiy faoliyatida ijodiy intilishi, ijodiy qobiliyati, ijodiy qobiliyat maqsadi, yo'nalishi va o'zini boshqara olishida ko'rinadi va uni o'zining faolligi, o'zini-o'zi boshqara olishi bilan yetuk rivojlanayotgan, o'sayotgan shaxsga aylanayotganini bildiradi.

Xulosa qilib aytganda, ta'limda ijodiy qobiliyat shunchaki bir ehtiyoj emas, balki uning avangardidir: boshqa har qanday tizim deyarli har doim shu qadar ko'p yangilik va tajribalar bilan o'zining progressiv rivojlanishi haqiqatini tasdiqlay olmaydi. Ta'limning jamiyatdagi o'zgaruvchan roli ko'plab ijodiy tafakkur sohiblariga va innovatsion jarayonlarga olib keldi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Рахимов Ф. Б., Шарипова М. Б. МЕСТО ИННОВАЦИЙ В РЕШЕНИИ СОВРЕМЕННЫХ ПРОБЛЕМ НЕПРЕРЫВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ //Academy. – 2020. – №. 5 (56).
2. Шарипова М. Б., Садуллоева М. Б. К. ПРОФЕССИЯ «УЧИТЕЛЬ» И ЕЁ РОЛЬ В ОБЩЕСТВЕ //Проблемы педагогики. – 2020. – №. 1 (46)
3. Шарипова М. Б., Мустакимова Г. А. Наследие мыслителей в эстетическом воспитании учащихся начальной школы //Вестник магистратуры. – 2019. – №. 10-5. – С. 48-49.
4. Sharipova M. B., Nizomova S. S. THE ARTISTIC IMAGE OF THE IMAGE OF" WATER" IN THE POEM //УЧЕНЫЙ XXI ВЕКА. – 2018. – №. 11. – С. 75.
5. Sharipova M. O'quvchi yoshlar tarbiyasida o'lmas an'ana va marosimlarning ahamiyati //ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz). – 2020. – Т. 1. – №. 1.
6. Ахмедова М. Ш., Шарипова М. Б. ВОСПИТАНИЕ РЕБЕНКА НА ОСНОВЕ НАРОДНЫХ ТРАДИЦИЙ //Молодежь в науке и культуре XXI в.: материалы междунар. науч. – 2016. – С. 118.
7. Шарипова М. Б., Истамова З. Особенности этического воспитания детей дошкольного возраста //Вестник магистратуры. – 2020. – №. 1-5. – С. 39.
8. Шарипова М. Б., Саъдуллаева М. Б. К. РАЗВИТИЕ ТВОРЧЕСКИХ СПОСОБНОСТЕЙ ДЕТЕЙ В ДОШКОЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ //Проблемы педагогики. – 2020. – №. 6 (51).
9. Шарипова М. Б., Ашурова Ф. А. Межличностные отношения в дошкольном возрасте //Вестник магистратуры. – 2020. – №. 1-5. – С. 35.
10. Шарипова М. Б., Нейматова Ш. Н. Формирование эстетической культуры воспитанников дошкольных образовательных учреждений //Вестник магистратуры. – 2020. – №. 3-3. – С. 113.
11. Шарипова Махбуба Бахшилловна, Саъдуллаева Мохинурбегим Баходир Кизи РАЗВИТИЕ ТВОРЧЕСКИХ СПОСОБНОСТЕЙ ДЕТЕЙ В ДОШКОЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ // Проблемы педагогики. 2020. №6 (51). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/razvitie-tvorcheskih-sposobnostey-detey-v-doshkolnom-obrazovanii> (дата обращения: 22.12.2021).
12. Шарипова М. Б., Саъдуллаева М. Модульное обучение в системе образования //Вестник магистратуры. – 2019. – №. 4-3. – С. 72.